نهێنیەکانی پشت مردنی دوایین دەندەکانی سەدام حسێووش تکریتی لە هەولێر

فەریق تاهیر جەلیل حسێووش ئەلجومەیلی، دوایین بەرپرسی دەزگای هەواڵگری لە سەردەمی ڕژێمی لە ناوچووی بەعسی سەددام ، تازییەبارییەکەی لە هەولێر ڕاگەیندرا.

دوای ئەم ڕاگەیاندنە، شڕپەنجەکی توشیی ڕۆژنامەنووسان و خوێنەکی هەرەمی لەکوتوو، کە چۆن لە دوای ٢٠٠٣ وە ئەو دوژمنە داڕشتراوە؟

حسێووش، یەکێک بوو لە گەورەترین مەترسی ئەمنییەکانی عێراق و جیهان. پیاوێک کە وێنەکەی لەسەر "کارتی کەنکانی ژمارە ١٤"ی داواکراوەکانی ئەمریکا بوو، دواجار لە هەولێر کۆچی دوایی کرد و بە پرسیەکی ئاشکرا لە مزگەوتی جەلیل خەیات، پڕدە لەسەر ژیانە نهێنییەکەی لادرا.

ئەم پڕدە لادانە، لە لایەن هاوڕێ و قوتابییەکی گوڵاڵی خۆی، (سالم ئەلجومەیلی) هاوعەشیرەتی خۆی و بەرپرسی دیسکی ئەمریکا لە هەواڵگری سەردەمی بەعس ئاشکرا کرا..

سالم جومەیلی، ئێستا لە عەممان نیشتجێیە، لە؟حوزەیرانی ٢٠٢٣ بیرەوەرییەکانی خۆی و نهێنییەکانی

هەواگری عەراقی لە کتێبکدا چاپکرد، من ئەو کات بە عەرەبی خوێندەوەو لە ئێستاشدا بە وەرگێرانی کوردی بەردەستە.

ئەم هەوداوە چەندین پرسیار دەربارەی "ڕیالپۆلیتیک" سیاسەتی واقیعی، بەرژەوەندییە ئەمنییەکان دەوروژێنێت. بەچوونێک هەیە کە پێنادانی حکوومەتی لایەن سەرکردایەتی کورد و پارتییەوە تەنها هەنگاوێکی مرۆیی نەبووە، بەڵکو ستراتیژییەتێکی قووڵ بووە بۆ کۆنترۆڵکردنی "بانکەکی گۆڕینی زانیاری" و ڕاگریکردن لە کەوتنی ئەو زانیارییانە بە دەستی لایەنە نێیارەکان لە بەغدا و تاران.

بەڵام قوتابییە زیرەکەکەی حکوومەت، سالم جومەیلی وەسفی حکوومەت دەکات وەک "عەقڵێکی مودێرن" و گومانیشی لەدەکات، کە پڕیوەندی لەگەڵ هەواگری ئەمریکا هەبووە، بەر لەجەنگی ئازادی عەراق!

بەڵام هەریەک لە فازڵ وجومەیلی و تائید جومەیلی، هاوپێشە و خزمانیان بە تووندی ئەو تەمەنێیان ڕەتکردەتەوە.
ئەوان دەڵێن: حکوومەتی پیاوەکی تەکنەکرات بوو، هەوێدا پێش ٢٠٠٣ ڕاگری لە شەڕ بکات لە ڕاگەی کردنەوەی کەناڵی نهەنی لەگەڵ واشنتۆن.
جومەیلی خۆشی، کە ئێستا وەک سەرچاوەیەکی مێژوویی لە میدیا عەرەبییەکاندا دەردەکەوێت، بەشکە لەو نەوەیەی ئێفسەرانی عەشیرەتی "ئێلجومەیلە" کە جومگە هەستیارەکانی ئەمنی بەغدایان بەدەستەوە بوو. گومانی گەمەی "ژێر بە ژێر"ی لەگەڵ CIA هەبووە.

دیارنەمانی حکوومەتی بە ٢٣ ساڵ و نەگیرانی لەلایەن ئەمریکییەکانەوە لە هەرەمی کوردستان، کە هەژموونی بەدەنگ شاراوە "کەکەوتنی" بوونی بە بیبینین بەهێز ئاماژەیەکی وەک دەکرێ ،تەدایی CIA".

ئەگەر ڕۆژنامەنووسان، کتێبکەی سالم ئێلجومەیلی بیان پێشووتر بخوێندبایەوە، هەرگیز نەدەکەوتنە هەڵەوە.
چونکە حکوومەتی، بە زیرەکترین عەقڵی مێژووی هەواگری دادەنرێت و حکومەتی قوتابییەکانی لەو گەورەترن.

حکوومەتی و سالم جومەیلی و خزمەکانیان، توانیان بمەننەوەو ئەوەی کە خەڵی لە کتێبکەدا باسی دەکات "کارتێ یەدەگەکانیان" بەکاربهێنن؛ زانیاری و ئەرشیفی گرنگ لە بەرامبەر پاراستنی ژیان ببەخشن، ئەمێشی ناولێناوە "گەمەی کلاسیکی هەواگری کە تێیدا "دوژمنەکانی دوێنێ" دەبنە "سەرچاوە بەدەنگەکانی ئەمڕۆ".

مردنی حەبووش لە هەولێر، کەتایی بە ژیانی یەکێک لە کاریگەرترین پیاوەکانی سەردەمی بەعس هێنا، بەڵام دەرگای بۆ هێوای دێیان پرسیاری تردا کردەوە:

ئایا چی لێو نهێنییانە هات کە حەبووش لەگەڵ خۆی هەڵیگرتبوون؟
ئایا هەوێر چەند بەرپرسی تری لێو شوێنی لە ئامێز گرتووە؟

ئەوەی هوونە ئەوێیە کە مێژووی عێراق لە پشت پەردەکانەوە زۆر جیاوازتر نووسراوەتەوە لەوەی لە کتێبە فەرمییەکاندا دەیبینین.
ڕۆژنامەنووس ڕۆن سوسکایند) کە هەڵگری خەڵاتی پولیتزەر، لە ساڵی ٢٠٠٨دا کتێبکی مشتومڕاویی بەناوی "World the of Way The" بڵاوکردەوە.
ئەم کتێبە وەک بەڵگەیکی هەواگری تەقییەوە، هەتا بڵێی توژینەوەو دیراساتی ئێستای هەواگری عێراقی بە کتێب وەڵامی دایەوە، چونکە باس لە پیوەندییەکی نهێنی و نایاسایی دەکات لە نێوان CIA و تاهیر جەلیل حەبووش.

سوسکایندی ڕۆژنامەنووسی بنکەکار، لە کتێبکێیدا دەڵێت؛
حەبووش وەک "سیخوڕکی بەنرخ"ی ئەمریکا هەژمارکراوە، هەروەها ئاشکرای دەکات؛
تاهیر جەلیل حەبووش پێش دەستپێکردنی شەڕی ٢٠٠٣، لە ڕێگەی دەزگای هەواگریی ئوردنەوە پیوەندی بە زانیاریی و کەوتووە CIA باڵای بەرپرسانی بە چاوی لێندن لە حەبووش ،کتێبکە بڵێی .کردووە وەCIA زۆری پێداون. جگە لەمەش ویستوێتی رازیان بکات جەنگ بەرپانکەن و بە لێکتگەیشن سیستمکە بگەن.
هاوکات نامێکیشی نوسیوە، کە عێراق هیچ چککی کەمکوژی نییە.

سوپای ئەمریکا، دوای ئازادکردنی عێراق، بڵی یەک ملیەن دۆلاریان تەرخانکرد، بە هەر کەسک شوێنی حەبووش ئاشکرا بکات.
بەڵام هەر ئەو کاتە ئەمریکیکان حەبووشیان لابوو، پێنج ملیەن دۆلاریشیان پێدا و بە چاودێری و پاسەوانی تەواو، ناردیان بە پێناگەیکی ئارام و ئەمین(دواتر زانرا کە کوردستانە).

دواتر ئەمریکیکان، ڕوونیانکردەوە، کە حەبووش تەنها ئەفسەرکی ئاسایی نییە، ئەو سندوقی ڕەشی دەزگای هەواگری عێراقی بووە. پێنادانی ئەو جۆرە کەسانە سوودکی گەورەی هەواگریی بە هەرەم دەبەت، چونکە زانیاریی وردی لەسەر شانە نهێنیکان و سیخوڕکانی بەعس لە ناوچکدا هەبوو.

وردەکاریی پەیوەندییەکانی وەاتانی دراوسێی لەگەڵ عێراق دەزانی و توانراوە وەک سەرچاوەیەک بۆ پوچەڵکردنەوەی پیلانە ئەمنییەکان سوودی لێ ببینرێت.

جیهانی هەواڵگری، تەمومژی زۆری تێدایە، ئەگینا مەعقول نییە، ئەمریکا، سەدام و تەواوی سەرکردە بەعسییە ئەمنیی و سیاسیی و سەربازییەکان لە ناو ببات، بەڵام حەبووش و قوتابییە گوڵەیەکانی تا ئێستاش بە بەدەنگی بەی دەرچن و بمێنن.

جیهانی هەواڵگری، لە ئاوازی بەدەنگی دەچێت، هەموو شتێک بچاو نابینرێت، تا ڕادەی نیەت.
دەکرێ ئەو گریمانەش ڕاستبێت: کە هەندێک جار دەزگا هەواڵگرییەکان نەیارە زیرەکەکانیان دەستگیر ناکەن یان ناکوژن، بەڵکو بە دوور و بە بەدەنگی دەیانپارێزن تا لە کاتی پێویستدا وەک "سەرچاوەی زانیاری" یان "ناوبژیوان" بە تێگەیشتن لە گرووپە نەیارەکان سوودیان لێ ببینن.

ئیتر حەبووش کەتایی هات و نەڕەی تری بە دواوەیە...